

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2015. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Muzejski fundus je putem donacija građana i ustanova uvećan za 52 predmeta.

- Donacija mr. sc. Tomislava Gojmerca, dr. med. i Mirjane Gojmerac, mag. pharm. iz Zagreba iz ostavštine pokojnog dr. sc. mr. pharm. Hrvoja Tartalje, utemeljitelja zbirke za povijest farmacije:
 - Doktorska diploma farmacije Hrvoja Tartalje, Pariz, 1957. (inv. br. HMMF-1)
 - Povelja dodijeljena Hrvoju Tartalji, Havana, 1964. (HMMF-2)
 - Povelja dodijeljena Hrvoju Tartalji, Madison, SAD, 1952. (HMMF-3)
 - Povelja dodijeljena Hrvoju Tartalji, Rim, 1954. (HMMF-4)
 - Uokvirena fotografija farmaceutskog pribora (HMMF-5)
 - 24 predmeta iz ostavštine pokojnog dr. sc. Hrvoja Tartalje, mag. pharm. (HMMF-170, HMMF-171, HMMF-172, HMMF-173, HMMF-174, HMMF-175, HMMF-176, HMMF-177, HMMF-178, HMMF-179, HMMF-180, HMMF-181, HMMF-182, HMMF-183, HMMF-184, HMMF-185, HMMF-186, HMMF-187, HMMF-188, HMMF-189, HMMF-190, HMMF-191, HMMF-192, HMMF-193, HMMF-194)
- Donacija Petra Lojića, dr. med., specijalista onkologije i radioterapije iz Zagreba: Epruveta i termometar za analizu urina u kartonskoj kutiji, Zagreb, početak 20. st., proizvođač: tvornica medicinskih instrumenata Jakob Hlavka (HMMF-6)
- Donacija prim. mr. sc. Gorana Ivaniševića, dr. med., specijalista balneoreumatologije iz Zagreba:
 - Čašice od bambusa za akupresuru vakuumom, Kina, sredina 20. st. (HMMF-7)
 - Nomogram za procjenu rizika od prijeloma kuka kod žena starijih od 55 godina, Servier pharma d.o.o., Zagreb, rujan 2010. (HMMF-8)
 - Skala boli, Slovenija, oko 2000. (HMMF-9)

- Skala preporučenih kortikosteroidnih lijekova prema indikacijama, Upjohn Steroid Research, SAD, oko 1990. (HMMF-10)
- pet predmeta dokumentarne vrijednosti (HMMF-308, HMMF-309, HMMF-310, HMMF-311, HMMF-312)
- Donacija obitelji Naletilić iz Zagreba:
 - Liječnički dnevnicu dr. Luje Naletilića, Zagreb, 1940-ih, 12 primjeraka (HMMF-11, HMMF-12, HMMF-13, HMMF-14, HMMF-15, HMMF-16, HMMF-17, HMMF-18, HMMF-19, HMMF-20, HMMF-21, HMMF-22)
 - Natpis *Ordinacija opće medicine dr. Lujo Naletilić* (HMMF-23)
 - Natpis *Ulaz k liječniku* (HMMF-24)
 - Natpis *Ne pljuj po podu*, 2 primjerka (HMMF-25)
 - Letak *40.000 grobova diže svake godine sušica*, 4 primjerka (HMMF-26)
 - Letak *Podmukla bolest je šarlah*, 6 primjeraka (HMMF-27)
 - Uplatnica za članarinu u Zboru liječnika Hrvatske, Slavonije i Medjumurja (HMMF-28)
- Donacija Klinike za bolesti uha, grla i nosa i kirurgiju glave i vrata KBC Zagreb:
 - Otorinolaringološko čeonno zrcalo, 2 primjerka (HMMF-169)

Muzej je započeo pregovore s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu o preuzimanju u skrb dijela Zbirke ORL klinike iz ostavštine prof. dr. sc. Ante Šercera; stigao je prijedlog donacije predmeta iz privatnog vlasništva jednog liječnika i prijedlog donacije medicinskih aparata iz vlasništva Klinike za dječje bolesti u Zagrebu; planira se preuzimanje ovih donacija u 2016. godini.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnog konzultanta, konzervatora savjetnika Želimira Laszla, poduzete su aktivnosti na opremanju i uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu (u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gundulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24). Najveća pozornost usmjerena je na najosjetljiviju, papirnatu građu koja je zbog neprikladnog uokviravanja i uvjeta čuvanja

ugrožena. Stoga je za čuvaonicu u prostoru Odsjeka nabavljen arhivski ladičar, te mjerač temperature i vlage *datalogger*.

Kako bi se omogućio pristup muzejskim predmetima koji su privremeno uskladišteni u metalnim sanducima i kutijama u prizemlju, zbog revizije zbirke, fotografiranja i inventarizacije, nabavljena je oprema za privremeno spremište Muzeja u prizemlju: metalne police – regali s oblogama i deset metalnih arhivskih ormara. Dio predmeta od stakla, keramike i drva malih i srednje velikih dimenzija, koji su do sada bili smješteni u privremeno spremište u metalnim sanducima i u kartonskim kutijama, pohranjen je u metalne arhivske ormare uz oblaganje zaštitnim materijalima.

Provedene su konzultacije i s dr. sc. Suzanom Buzjak, višom kustosicom Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, o preventivnoj zaštiti i odgovarajućem konzervatorsko-restauratorskom zahvatu na starom ljekarničkom herbariju iz 19. stoljeća.

2.2. Konzervacija

Diplome, povelje i grafike koje su bile uokvirene, ali ne prema muzejskim standardima, izvađene su iz okvira, fotografirane, opremljene bezkiselinskim papirom i pohranjene u ladičar. Na taj način zaštićene su 52 diplome i povelje. Za restauriranje je izdvojeno 11 diploma i povelja, od toga su 4 uvrštene u prijedlog programa zaštite građe u 2016. godini (HMMF-32, HMMF-37, HMMF-68, HMMF-77).

Diploma Frana Gundruma Oriovčanina (HMMF-42) izvađena je iz okvira, fotografirana i ponovno vraćena u pripadajući okvir uz oblaganje paspartuom i poledinom prema pravilima struke.

Izvađeno je iz okvira, fotografirano i pohranjeno u ladičar 29 različitih radova na papiru, uglavnom edukativni materijal za poučavanje povijesti medicine i farmacije. Preparatorske radove izveo je vanjski suradnik Stanislav Novak, viši preparator iz tvrtke *Conservum*.

2.3. Restauracija

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnih savjetnika, konzervatora i restauratora iz Hrvatskog restauratorskog zavoda i Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva, izrađen je popis najugroženijih predmeta i plan

konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi. Zbog osjetljivosti materijala, stupnja i vrste oštećenja prioritet su dobili konzervatorsko-restauratorski zahvati na diplomama i poveljama koje su najugroženije te na koricama starog ljekarničkog herbarija.

U 2015. godini izvedeni su konzervatorsko-restauratorski zahvati na sljedećim predmetima:

1. *Tirocinijska diploma Gustava Porschinskoga*, Zagreb, 1886. (HMMF-80)
2. *Herbarium wiwum*, Lipik, 1828. (HMMF-307)

Za herbarij je izrađena i zaštitna kutija.

Zahvate je izveo vanjski suradnik: knjigoveža i restaurator Mario Kauzlarić.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Klasični inventar: napravljen je prijepis starog inventara Zbirke Instituta za povijest farmacije, koji je sačuvan samo u obliku fotokopije, kao računalni *Word* dokument u obliku tablice: 1365 inventarnih jedinica.

Računalni inventar: instaliran je program za muzejsku obradu M++ te je izvršena konverzija podataka za 200 predmeta iz preliminarnog popisa od 350 predmeta koji su izradili prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić i dr. sc. Martin Kuhar dok je Muzej bio u osnivanju. Dio tih zapisa dopunjen je i uređen (44 zapisa). Fotografirani su i upisani u računalni inventar u programu M++ svi novonabavljeni predmeti koji su stigli putem donacija od nastupa upraviteljice na dužnost i dio zatečenog fundusa.

Stanje računalnog inventara (M++) na dan 31. prosinca 2015. bilo je sljedeće:

- konverzija 156 predmeta
- fundus 313 predmeta

Ukupno 469 inventarnih zapisa.

Od tog broja potpunih je inventarnih zapisa bilo 236, a nepotpunih 233.

Inventarni zapisi kontinuirano se dopunjavaju u skladu s odvijanjem revizije zbirke.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Pripremni radovi

- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 350 m² u prizemlju dvorišne zgrade u Gundulićevoj 24, gdje je nekad bila Akademijina tiskara.
- Upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić započela je s pripremnim radovima za stalni postav Muzeja u suradnji s autoricom preliminarnog projekta prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, i vanjskim suradnikom Želimirom Laszлом, konzervatorom savjetnikom.
- Započeti su sljedeći poslovi: istraživanje fundusa HMMF te relevantne arhivske i knjižnične građe Odsjeka za povijest medicinskih znanosti; istraživanje izvora i građe na terenu: razgledani su postavi ljekarničkih zbirki u muzejima u Pregradi, Čakovcu i Samoboru; definiranje sadržaja i forme prezentiranja saznanja o povijesti hrvatske medicine i farmacije; izrada prijedloga muzeološke koncepcije; priprema muzejskog dijela arhitektonskog projektnog zadatka.
- Održana su dva sastanka stručnog tima za prostorno uređenje Hrvatskog muzeja medicine i farmacije u sastavu: Aleksandra Stuparić, Želimir Laszlo, Silvija Brkić Midžić.
- Vanjski suradnik Želimir Laszlo izradio je tri stručna elaborata:
 - *Planovi namjene i kretanja posjetitelja i režima pristupa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije*
 - *Standardi i preporuke za čuvaonicu, karantenu i prostor za konzultacije Hrvatskog muzeja medicine i farmacije*
 - *Hrvatski muzej medicine i farmacije – adaptacija prizemlja, projektni zadatak – muzejski dio*
- Podnesene su prijave pripremnih radova za stalni postav na natječaj za programe u kulturi Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba sa svom popratnom dokumentacijom.
- Zatraženo je i 11. studenoga 2015. dobiveno mišljenje i suglasnost Gradskog zavoda za zaštitu spomenika o namjeni prostora za Muzej. Mišljenje je napisala konzervatorica Greta Bedenko nakon uvida u prostor i dokumentaciju.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Stručno je obrađeno 80 diploma i povelja. U računalni inventar M++ uneseni su cjeloviti podaci s fotografijama.

Za studijsku izložbu iz fundusa Muzeja pod radnim naslovom „Oglašavanje i ambalaža lijekova tvornice Kaštel u Zagrebu 1940-ih“ koju Muzej planira realizirati u 2016. godini, a odnosi se na sjajno razdoblje povijesti današnje tvornice lijekova *Pliva*, do kraja 2015. godine odabrano je i katalogizirano 58 predmeta, od toga 34 reklamne razglednice (HMMF-111 – HMMF-144) i 24 primjerka ambalaže lijekova (HMMF-145 – HMMF-168).

6.3. Revizija građe

Imenovana je komisija za reviziju inicijalnog muzejskog fundusa (*Zbirke za povijest medicine i farmacije* koju je Muzej preuzeo od Odsjeka za povijest medicinskih znanosti) u sastavu: prof. dr. sc. Stella Fatović Ferenčić, dr. sc. Martin Kuhar i Silvija Brkić Midžić.

Izrađen je plan rada na reviziji, inventarizaciji i registraciji muzejskih zbirki te je započet rad na reviziji muzejske građe. Tijekom revizije Zbirke Instituta za povijest farmacije do sada je utvrđeno da prema starom inventaru nedostaju predmeti koji su bili posuđeni iz Muzeja za umjetnost i obrt 1952. godine, a upisani su pod brojevima 456–548, 551, 556, 557, 562, 570–575, ukupno 101 predmet, jer su 2000. godine vraćeni Muzeju za umjetnost i obrt na njihov zahtjev. Pronađen je samo jedan predmet iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt, koji je upisan u inventar Instituta za povijest farmacije pod brojem 459.

Preliminarno su popisani i fotografirani svi predmeti iz zatečene zbirke diploma i povelja hrvatskih liječnika i ljekarnika, koja je odabrana kao prioritet za inventarizaciju i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske zbog osjetljivosti i potrebe zaštite.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Brkić Midžić, Silvija. *Osvrt na novu knjigu Guida Quiena: Priče o stvarima.* // Vijesti muzealaca i konzervatora 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2015.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Silvija Brkić Midžić kao članica redakcije i pomoćnica urednice sudjelovala je u pripremi časopisa Hrvatskog muzejskog društva *Vijesti muzealaca i konzervatora*, broja za 2014. godinu, koji je izišao iz tiska u ožujku 2015. godine.

Također je kao suradnica – članica uredništva sudjelovala u pripremi časopisa Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara *Mi rolamo*, broj 39, koji je objavljen u prosincu 2015. godine.

Na zahtjev Akademijinog Razreda za medicinske znanosti od 14. srpnja 2015., Silvija Brkić Midžić recenzirala je rukopis prof. dr. sc. Stelle Fatović-Ferenčić: *Andrija Štampar kao institucija javne memorije*.

Na zahtjev uredništva *Liječničkog vjesnika* od 4. studenoga 2015., Silvija Brkić Midžić recenzirala je rukopis pod naslovom *Osnivanje Muzeja za povijest zdravstva u Hrvatskoj 1944. godine i uloga njegovog prvog kustosa Stanka Sielskog*.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Silvija Brkić Midžić članica je Hrvatskog muzejskog društva i Hrvatskog knjižničarskog društva.

6.13. Ostalo

Fotografirano je ili skenirano za dokumentaciju ukupno 313 predmeta (HMMF-1 – HMMF-313). Skenirano je 19 oglasa iz stručnih časopisa za izložbu o oglašavanju i ambalaži lijekova tvornice „Kaštel“. Stari inventar Zbirke Instituta za povijest farmacije, koji je sačuvan samo u obliku fotokopije, skeniran je u cijelosti.

Izrađena je koncepcija edukativne izložbe „Medicina sacra : štovanje svetaca zaštitnika i duhovnost u medicini i farmaciji“ te su započeti pripremni radovi i prikupljanje eksponata, a mjesto i vrijeme realizacije nisu još definirani.

Zaključkom Ministarstva kulture RH od 29. svibnja 2015. Silvija Brkić Midžić imenovana je predsjednicom Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o

uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. Održana su dva sastanka Radne skupine u prostoru Hrvatskog muzeja medicine i farmacije: 10. srpnja 2015. i 7. kolovoza 2015. Na osnovi zaključaka donesenih na sastancima s članicama Radne skupine Jelenom Balog Vojak i Anom Solter, Silvija Brkić Midžić izradila je Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju te obrazac Zahtjeva za ostvarenje uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju, koji su prihvaćeni 29. rujna 2015. na sjednici Hrvatskog muzejskog vijeća i predani u daljnji postupak za donošenje.

Silvija Brkić Midžić članica je Upravnog vijeća Muzejskog dokumentacijskog centra od 2015. godine.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.2. Predavanja

Silvija Brkić Midžić održala je 10. prosinca 2015. u prostoru Odsjeka za povijest medicinskih znanosti predavanje o Hrvatskom muzeju medicine i farmacije za studente muzeologije, slušače kolegija *Osnove upravljanja muzejskim zbirkama*, na inicijativu voditeljice kolegija prof. dr. sc. Žarke Vujić.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Zabilježeno je 9 objava na Internetu:

- <http://www.hlk.hr/ZahvalnicaHLKZa>
- <http://www.hrvatski-fokus.hr/index.php/znanost/15240-zahvala-donatorima>
<http://www.hlz.hr/iz-sredisnjice/dodjela-zahvalnica-prvim-donatorima-hrvatskog-muzeja-medicine-i-farmacije-hazu/>
- <http://www.farmaceut.org/novosti/hrvatska/svecano-podijeljene-zahvalnice-donatorima-hrvatskog-muzeja-medicine-i-farmacije>
- <http://www.mef.unizg.hr/novosti/medicinski-fakultet-sveucilista-u-zagrebu-jedan-od-prvih-donatora-hrvatskog-muzeja-medicine-i-farmacije-hazu/?bn>

- <http://mdc.hr/hr/kalendar-dogadanja/?d=30-11-2015&t=o&vid=1758>
<http://narod.hr/kultura/podijeljene-zahvalnice-prvim-donatorima-hrvatskog-muzeja-medicine-i-farmacije-hazu>
- <http://zgexpress.net/novi-muzej-u-sastavu-hazu-hrvatski-muzej-medicine-i-farmacije-uspjesno-zapoceo-s-radom/>
- <http://www.plivamed.net/novosti/clanak/10836/Zahvalnice-prvim-donatorima-Hrvatskog-muzeja-medicine-i-farmacije-HAZU.html>.

Objavljeni su sljedeći informativni članci o Muzeju u stručnoj periodici:

- Fatović-Ferenčić, Stella. Hrvatski muzej medicine i farmacije HAZU – od zbirke do muzeja u osnivanju. // *Vijesti muzealaca i konzervatora*, 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, ožujak 2015., str. 38-40.
- Fatović-Ferenčić, Stella. Od zbirke do Hrvatskog muzeja medicine i farmacije : povijest nastojanja vezanih uz realizaciju muzeja. // *Liječničke novine*, 141, 7/15. Zagreb : Hrvatska liječnička komora, 2015., str. 70-73.
- Fatović-Ferenčić, Stella. Od zbirke do Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. // *Mef.hr : list Medicinskog fakulteta*, god. 34, br. 2, prosinac 2015., str. 152-154.

Objavljena su dva informativna članka o podjeli zahvalnica donatorima Muzeja u *Liječničkim novinama* i *Mefu* (prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić).

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Silvija Brkić Midžić sudjelovala je u emisiji HTV 1 „Društvena mreža“ 12. studenoga 2015. s izlaganjem o osnivanju i uspješnom početku rada Hrvatskog muzeja medicine i farmacije.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Muzej je pokrenuo marketinške aktivnosti u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih se očekuje financijska potpora za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa suradnicima i poslovnim partnerima, organizirani su sastanci u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja.

Uspostavljena je suradnja s medicinskim i farmaceutskim ustanovama i udrugama te je putem donacija nabavljena inicijalna oprema za rad Muzeja: uredska oprema (osobno računalo, pisač

sa skenerom i telefaksom, digitalni fotoaparata), jedan arhivski ladičar za osjetljivu papirnatu građu, mjerač temperature i vlage – *datalogger*, oprema za privremeno spremište (metalne police – regali s oblogama), deset metalnih arhivskih ormara; nabavljen je materijal za preventivnu zaštitu papirnatih građa te su honorirane konzervatorske, preparatorske i restauratorske usluge vanjskih suradnika.

Prvi darovatelji opreme i sredstava za rad Muzeja su Hrvatsko društvo za kalcificirana tkiva, Hrvatski liječnički zbor, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska liječnička komora i Agencija za lijekove i medicinske proizvode. Za prve donatore Muzeja izrađene su zahvalnice.

Svečana podjela zahvalnica donatorima organizirana je 16. studenoga 2015. u palači Akademije. Silvija Brkić Midžić priredila je tekst poziva i program svečanosti za donatore, kao i informativni tekst za medije. Uzvanicima je predstavila dosadašnji rad Muzeja i planove za budućnost te je prigodno zahvalila svima koji su pomogli Muzeju – financijski, darovanjem potrebne opreme, muzejskih predmeta ili besplatnim stručnim uslugama.

Krajem prosinca 2015. stigla je i donacija Hrvatskog farmaceutskog društva.

Započeta je suradnja s *Plivom* i potpisan je ugovor o sponzorstvu.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej nema vlastiti uređen prostor niti stalni postav, te iz tog razloga nije niti otvoren za posjetitelje.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

Donacije 100%